

TORAH OHR • PARSHAS SHEMOS • MAAMAR 8

תוספת ביאור

Une explication supplémentaire

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/shemos/8/

1 תוספת ביאור

Explication supplémentaire.

2 וביאור הענין דהנה הגרעין אע"פ שאין בו טעם וריח מ"מ יש בו כל תמונת וכח הפרי ממש אלא שהוא בקיצור נמרץ ובבחי' העלם כאלו הוא עץ בעלמא.

Et voici l'explication de la question. La graine, bien qu'elle n'ait ni goût ni parfum, contient néanmoins réellement toute la forme et toute la force du fruit ; seulement, tout cela s'y trouve dans une condensation extrême et à l'état caché, comme si elle n'était que du bois.

וכן עד"ז טפת האב יש בה כללות כל הרמ"ה אברים ממש וכמארז"ל אב מזריע לוכן שממנו עצמות וגידים כו' וכנודע ג"כ בספרי הטבע רק שירדה בגשמיות מאד בדילוג הערך כגרעין לגבי ערך הפרי

De même, la goutte du père contient réellement, dans leur expression générale, les 248 membres, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Le père sème le blanc, d'où viennent les os et les tendons », etc. ; cela est également connu des ouvrages de sciences naturelles. Seulement, elle est descendue très profondément dans la matérialité, par un saut considérable de niveau, comme la graine par rapport au fruit.

אך ע"י שנזרע הגרעין בארץ ונכלל כחו בכח הצומח וכח הצומח שבארץ זאת פעולתו להוציא לאור כח הפרי שכלול בהגרעין מההעלם אל הגילוי להיות

Mais, lorsque la graine est semée dans la terre et que sa force est absorbée dans la force de croissance — telle est précisément l'action de la force de croissance de la terre : faire apparaître la force du fruit contenue dans la graine, en la faisant passer de l'état caché à la révélation, de sorte qu'il en vienne à y avoir

ממנו פרי בטעם וריח ומראה יפה מה שכשהי' זה בהגרעין הי' בהעלם עצום עד שלא היה ניכר ונרגש כלל שום טעם וריח רק עץ בעלמא

un fruit au goût et au parfum agréables, et à la belle apparence. Tout cela, lorsqu'il se trouvait dans la graine, était caché de façon si profonde qu'on ne pouvait discerner ni sentir absolument aucun goût ni aucun parfum : ce n'était qu'un simple morceau de bois.

וגם עוד זאת שיצמיח מגרעין א' פירות הרבה מאד בתוספת ברכה מרובה לאין שיעור נגד פרי הא' שממנו נלקח הגרעין.

De plus, une seule graine fait pousser de très nombreux fruits, par une bénédiction ajoutée, abondante au-delà de toute mesure en comparaison du fruit unique dont la graine a été prélevée.

אבל מ"מ מובן שעיקר טעם וריח ומראה של הפירות הצומחים נלקחו מן הגרעין הנזרע שהיו כלולים בו ממש.

Cependant, il est néanmoins clair que l'essence du goût, du parfum et de l'apparence des fruits qui poussent provient de la graine semée, car tout cela y était réellement contenu.

3 ובלעדו לא הי' כלל צמיחת פירות אלו המשובחים כ"א ממנו דוקא צמחו ובאו. אלא שלפי שבעוד שהיו בחי' אלו בהגרעין

Sans lui, ces beaux fruits n'auraient nullement poussé ; c'est de lui seul qu'ils ont poussé et sont venus. Seulement, tandis que ces aspects se trouvaient dans la graine

הנה נתגשמו וירדו והיו כעץ בעלמא ולולי כח הצומח שבארץ לא הי' מהם שום צמיחה והי' נשאר הכח בהעלם ולא הי' יוצא אל הגילוי כלל

ils s'étaient matérialisés et abaissés, et étaient comme du simple bois ; et, sans la force de croissance de la terre, ils n'auraient aucunement poussé, et cette force serait demeurée cachée, sans jamais se révéler.

וזה שיצא מההעלם אל הגילוי הוא ע"י כח הצומח וגם ע"י נמשך הגילוי בתוספת ברכה מרובה יותר אפילו מהפרי שממנו נלקח הגרעין כנ"ל.

Or, leur sortie de l'état caché pour se révéler s'effectue par la force de croissance ; et c'est aussi par elle que la révélation se prolonge avec une bénédiction abondante supplémentaire, plus grande même que le fruit dont la graine avait été prélevée, comme expliqué plus haut.

4 ועד"ז ממש הוא במשל התהוות הולד מהטפה ע"י האשה שאע"פ שעיקר מהות הולד הוא כלול בהטפה מ"מ כיון שכבר ירד בדילוג הערך מבחינת מהות אדם למהות טפה גשמית

Il en va exactement de même dans l'analogie de la formation de l'enfant à partir de la goutte, par l'intermédiaire de la femme. Bien que l'essence principale de l'enfant soit incluse dans la goutte, néanmoins, puisqu'elle est déjà descendue, par un saut de degré, du niveau de l'essence d'un être humain à celui de l'essence d'une goutte matérielle,

לכן לולי שהי' נקלט בבטן הנקבה לא הי' מזה שום התהוות והי' נשאר' טפה גשמית.

par conséquent, si elle n'avait pas été reçue dans le ventre de la femelle, rien du tout ne se serait formé à partir d'elle, et elle serait restée une goutte matérielle.

רק שע"י שנקלט ברחם הנוקי נעשה צמיחה וגידול זה להיות ולד ברמ"ח איברי כ"י שבה דוקא יש הכח הזה.

Mais, du fait qu'elle est reçue dans la matrice de la femelle, cette croissance et ce développement ont lieu, de sorte qu'elle devient un enfant doté de 248 membres, etc. ; car c'est précisément en elle que réside cette faculté.

ומ"מ עיקר ושרש הולד נמשך מהטפה ועל כן אנו רואים שהאשה יולדת ולד שהוא גדול המעלה ממנה שהרי יולדת זכר והיא עצמה מעלמא דנוקבא:

Néanmoins, l'essence et la racine de l'enfant proviennent de la goutte. C'est pourquoi nous voyons que la femme met au monde un enfant d'une stature supérieure à la sienne : elle met au monde un garçon, alors qu'elle-même appartient au monde de Noukva (le féminin).

5 והנמשל מזה הוא כי התומ"צ נקי בשם זריעה זורע צדקות כ"י. וכמ"ש במ"א ע"פ שש שנים תזרע שדך שהם שיתא סדרי משנה כ"י.

Et ce que cette analogie nous enseigne, c'est que la Torah et les mitsvot sont appelées « semailles » : « Il sème des actes de justice », etc. Ainsi qu'il est écrit ailleurs à propos du verset : « Pendant six ans, tu ensemenceras ton champ » ; cela désigne les six ordres de la Michna, etc.

כי הנה לכאורה אינו מובן איך ע"י מצות מעשיות יומשך לע"ל גלוי אור א"ס ב"ה שאין לו קץ ותכלית.

Car, à première vue, on ne comprend pas comment des mitsvot pratiques peuvent faire descendre, dans le monde futur, la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui n'a ni fin ni limite.

אך הענין כי שרש המצות גבוה מאד שהם בחי' תר"ך עמודי אור הנמשך מכתר עליון בחי' סוכ"ע ממש אלא שירדו ונתלבשו בגשמיות ציצית בצמר תפילין בקלף וה"ז

Mais l'explication est que la racine des mitsvot est très élevée : elles sont du niveau des 620 colonnes de lumière qui émanent de Kéter (la Couronne) suprême, précisément du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). Seulement, elles sont descendues et se sont revêtues de matérialité : les tsitsit dans la laine, les téfilines dans le parchemin. Et c'est

כמו הגרעין שאע"פ שיש בו כח ותמונת הפרי. אבל הוא בהסתר והעלם עד שאינו ניכר כלל כ"א הוא כעץ בעלמא.

comme la graine : bien qu'elle contienne la puissance et la forme du fruit, celles-ci restent cachées et dissimulées, au point qu'elles ne sont pas du tout discernables ; elle semble n'être qu'un morceau de bois.

6 וע"י נש"י שמקיים המצוה ומתעטף בציצית ומניח תפילין הם בחי' ארץ חפץ המצמיחי גלוי הפרי מהגרעין בטעם ומראה וריח הוא שיהי' גלוי תר"ך עמודי אור כו' ממש.

Et par les âmes d'Israël — [chacune] lorsqu'elle accomplit la mitsva, s'enveloppe de tsitsit et met les tefilines — qui sont le niveau de « terre de désir », faisant croître la révélation du fruit à partir de la graine, avec sa saveur, son apparence et son parfum ; c'est-à-dire que se révéleront réellement les 620 colonnes de lumière, etc.

ולכן נק' כנס"י אשה יראת כו' כמו באשה יש הכח להצמיח ולהיות בה ועל ידה התהוות הולד מהטפה כנ"ל.

Et c'est pourquoi la Communauté d'Israël (Knesset Israël) est appelée « une femme qui craint [D.ieu] », etc. : de même qu'une femme possède le pouvoir de faire croître, et que l'enfant vient à l'existence en elle et par son intermédiaire à partir de la goutte, comme expliqué plus haut.

7 והיינו לפי שהיא בחי' יראת ה' שיש בהם בחי' הכיטול להפך יש לאין וממיררו למיתקו שזהו בחי' ארץ חפץ

C'est-à-dire qu'elle est le niveau de la crainte de D.ieu, car il y a en eux l'aspect de l'annulation de soi (bitoul), qui transforme quelque chose (yech) en rien (ayin), et l'amertume en douceur. C'est là le niveau de « terre de désir »,

היינו בחי' מלכות דאצי' ששרשה מבחי' מלכות דא"ס שהיא מלכות דא"ק ולכן יש בה הכח להצמיח כו' שהוא בחי' א"ס.

à savoir le niveau de Mal'hout du Monde d'Atsilout (Émanation), dont la racine provient du niveau de Mal'hout de l'Infini (Ein Sof), qui est la Mal'hout d'Adam Kadmon (Homme primordial). Elle a donc le pouvoir de faire croître, etc., ce qui relève du niveau de l'Ein Sof.

8 ולכן הם ראשית תבואתה ומארי דאורייתא שהתומ"צ כמו שירדו למטה הם בחי' גרעין כו'. אך לאחר שתצמח הפרי ומלאו פני תבל תנובה הוא בחי' אור שלמעלה מנשי"י

Et c'est pourquoi ils sont « les prémices de sa récolte » et « les maîtres de la Torah » : car la Torah et les mitsvot, telles qu'elles sont descendues ici-bas, sont du niveau d'une semence, etc. Mais, après que le fruit a poussé et qu'« ils rempliront la face du monde de récoltes », cela relève d'une lumière supérieure aux âmes d'Israël,

והיינו בחי' יסוד דא"ק שלמעלה מעלה מבחי' מלכות דא"ק כו' שמבחי' יסוד דא"ק הוא שרש המצות.

à savoir le niveau de Yessod (fondement) d'Adam Kadmon (l'Homme primordial), très, très supérieur au niveau de Mal'hout (souveraineté) d'Adam Kadmon, etc., car la racine des mitsvot vient du niveau de Yessod d'Adam Kadmon.

9 וזהו כמשל שהאשה יולדת זכר שהוא למעלה ממנה כנ"ל. וענין ב' בחי' מקיפים הענין הוא כי

Et cela ressemble à l'analogie de la femme qui met au monde un mâle, lequel lui est supérieur, comme expliqué plus haut. Quant aux deux niveaux de makifim (lumières enveloppantes), voici en quoi consiste leur différence :

הנה המקיף הוא ג"כ מחי' ונקי' אור מקיף וזהו בחי' מקיף הקרוב וכמו אבל חרדה גדולה נפלה עליהם משום דמזלייהו חזי.

Le makif, lui aussi, donne la vie et est appelé « lumière enveloppante » (Or Makif) ; c'est là le niveau du makif proche. Ainsi, « une grande frayeur tomba sur eux », car « leur mazal vit ».

הרי הגיע להם התפעלות בפנימיותם מחמת האור מקיף שהוא בחינת מזלייהו כו' ויש עוד בחינת מקיף המובדל לגמרי מגדר העולמות ואינו מאיר בהם כלל לגודל אורו.

Ainsi, une émotion atteignit leur dimension intérieure (pnimiyout) en raison de la lumière enveloppante, qui est le niveau de « leur mazal », etc. Il existe encore un autre niveau : un makif entièrement séparé des limites des mondes, qui ne les éclaire nullement, tant sa lumière est grande.

10 וזהו שהמשכת סוכ"ע כעת ע"י המצות הוא בחי' מקיף הקרוב הנ"ל משא"כ מקיף המובדל כו'

Et voici [l'idée] : la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) que les mitsvot attirent maintenant est le niveau du makif proche mentionné plus haut, contrairement au makif distinct, etc.,

אינו מאיר כעת כ"א לע"ל שיקויים ונגולו כספר השמים שמקיף הקרוב יומשך להיות בגלוי ממש ע"ד אור פנימי ואז יומשך מקיף הגדול ההוא המובדל וכו'

ne brille pas maintenant, mais seulement dans le monde futur, lorsque s'accomplira «et les cieux seront enroulés comme un rouleau» : le makif proche sera attiré jusqu'à être véritablement révélé, à la manière d'une lumière intérieure ; alors sera attiré ce grand makif distinct, etc.,

להיות מאיר ומחיה ג"כ ועי"ז יהי תח"ה ועמ"ש ע"פ יתקע בשופר גדול כו' שבי בחי' מקיפים אלו הוא

pour briller et donner également la vie. Et par cela aura lieu la résurrection des morts. Voyez aussi ce qui est écrit au sujet du verset «Un grand chofar sera sonné», etc., selon lequel [la question de] ces deux niveaux de makifim est

כי רצון העליון זהו בחי' כתר וסוכ"ע והוא מקיף הקרוב ויש עוד בחי' הנק' רעוא דכל רעוין שלמעלה מעלה מבחי' רצון כו'. וזהו הללוהו כרב גודלו שיש בחי' אין קץ בבחי' גודלו כו' ע"ש:

que la Volonté suprême est le niveau de Kéter (la Couronne) et de la lumière qui entoure tous les mondes, et qu'elle est le makif proche ; il existe encore un autre niveau, appelé «la Volonté de toutes les volontés» (Ra'ava deChol Ra'avin), qui se situe infiniment au-dessus du niveau de la volonté, etc. Et tel est [le sens de] «Louez-Le selon l'abondance de Sa grandeur» : il existe un niveau sans fin dans le niveau de Sa grandeur, etc. Voir là-bas.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/shemos/8/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak